

УДК 621.396

Р. ШЕВЧУК, ад’юнкт кафедри інформаційних технологій
Київського національного університету внутрішніх справ України

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ

***Анотація.** У статті викладені результати дослідження наявного рівня інформатизації навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС України.*

Інформатизація навчального процесу у вищих навчальних закладах (далі – ВНЗ) МВС України як будь-яке складне суспільне явище потребує виваженого підходу до його здійснення. Важливим аспектом здійснення процесу інформатизації є науково обґрунтоване правове регулювання його перебігу. У свою чергу підбір засобів правового впливу суттєво залежить від особливостей суспільних відносин у регульованій сфері. Це спонукає до детального вивчення наявного стану інформатизації навчального процесу у ВНЗ МВС України. Тобто нагальною необхідністю, першочерговим кроком на шляху до напрацювання ефективного механізму правового регулювання суспільних відносин у досліджуваній сфері постає отримання достовірних відомостей про рівень та наявні тенденції інформатизації навчального процесу.

Тут варто наголосити на тому, що дієвих спроб емпіричного дослідження цієї сфери діяльності ВНЗ МВС України в наукових публікаціях майже немає. Одним з найбільш вдалих, на нашу думку, варіантом такого дослідження є спроба, зроблена у 2006 році харківським дослідником О.М. Луганським у рамках його ґрунтовної праці: “Обґрунтування цільових проектів інформатизації вищих навчальних закладів МВС України” [1], але в цьому дослідженні, поряд з іншими проблемами, з’ясовувався рівень забезпечення відомчих ВНЗ комп’ютерною технікою.

З другого боку, збирання достовірної інформації про рівень та наявні тенденції інформатизації навчального процесу у системі ВНЗ МВС України є непростим завданням в умовах реалій сьогодення, що виражаються в негативних соціальних явищах приписок та “окозамилування”, які мають глибоке коріння, що тягнеться з радянських часів, і особливо гостро виявляються в діяльності вітчизняних силових відомств.

За таких обставин для виявлення об’єктивного стану справ потрібні непрямі прийоми збирання інформації про факти, які досить просто можна було б отримати з офіційних джерел, а саме, від адміністрації відомчих ВНЗ. Вищезазначені обставини змусили нас в пошуках вказаних достовірних відомостей звернутися до студентського загалу (провести опитування слухачів і курсантів, що навчаються у системі ВНЗ МВС України).

Для здійснення цього задуму нам необхідно було підготувати та провести соціологічне дослідження, котре дало б змогу отримати реальні соціологічні дані, аналіз та наукова інтерпретація яких допомогли б виявити стан і тенденції інформатизації навчального процесу у ВНЗ МВС України.

На початковому етапі дослідження була розроблена його програма, що мала такий зміст:

Об’єктом дослідження є слухачі, курсанти, студенти ВНЗ МВС України.

Предметом дослідження є стан підготовленості перемінного складу ВНЗ до роботи

© Р. Шевчук, 2007

з інформаційно-телекомунікаційними засобами та ступінь впровадження цих засобів у навчальний процес ВНЗ МВС України.

Метою дослідження є виявлення стану інформатизації навчального процесу у ВНЗ МВС України.

Завдання, які потрібно вирішити для досягнення мети дослідження:

1. виявити ступінь підготовленості перемінного складу ВНЗ до використання в навчальному процесі інформаційно-телекомунікаційних технологій;
2. з'ясувати ступінь використання інформаційно-телекомунікаційних технологій під час проведення аудиторних занять;
3. з'ясувати ступінь використання інформаційно-телекомунікаційних технологій при здійсненні діагностики якості знань;
4. дослідити ступінь використання інформаційно-телекомунікаційних технологій у самостійній роботі слухачів, курсантів, студентів (у межах ВНЗ та в домашніх умовах);
5. виявити ступінь впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій у бібліотечну сферу ВНЗ;
6. отримати уявлення про стан оснащення ВНЗ МВС України комп'ютерними класами, і зокрема, класами для роботи в мережі Інтернет.

Операціоналізація поставлених завдань, була реалізована в розробленому бланку анкети, яка була поділена на два розділи (два боки бланку) і містила двадцять два коротких запитання. Перший розділ містив тринадцять запитань, поділених на чотири групи і одне вступне запитання. Метою цього розділу було виявлення рівня знань з інформатики, який формує підстави для плідного використання інформаційно-телекомунікаційних технологій у навчальній роботі слухачів і курсантів.

У свою чергу кожна з груп мала три запитання, пов'язаних спільною тематикою:

- запитання першої групи стосувалися знання програми MS Word;
- запитання другої групи стосувалися знання програми MS Excel;
- запитання третьої групи стосувалися знання основ роботи з мережею Інтернет;
- запитання четвертої групи стосувалися знання загальних основ роботи з комп'ютерною технікою та мережами.

Причому серед трьох запитань кожної групи одне належало до початкового рівня, а друге та третє – не набагато складніші, тобто загальний рівень запитань не перевищував середнього значення.

Вибір тематики груп запитань був продиктований практичною доцільністю володіння позначеними у запитаннях знаннями для ефективної роботи слухачів та курсантів по освоєнню навчального матеріалу.

Другий розділ анкети (зворотний бік бланка) містив дев'ять запитань, які присвячені виявленню рівня використання інформаційно-телекомунікаційних технологій в аудиторних заняттях та самостійній роботі слухачів і курсантів. В перспективі відповіді на запитання другого розділу анкети роблять можливим виявлення рівня забезпечення навчального процесу засобами інформатизації у ВНЗ МВС України.

Для апробації інструментарію дослідження було проведено декілька пілотних (випробувальних) опитувань (у формі анкетування) серед студентів юридичного факультету та слухачів Інституту заочного та дистанційного навчання Київського національного університету внутрішніх справ України, які дозволили скоригувати запитання анкети для більшої їх зрозумілості та ефективності.

Формування вибіркової сукупності здійснювалося за критеріями репрезентативності та доступності. Так, за критерієм репрезентативності було вибрано один столичний ВНЗ, а саме, Київський національний університет внутрішніх справ України та три регіональних ВНЗ, а саме, Донецький юридичний інститут Луганського державного університету внутрішніх справ України, Запорізький юридичний інститут Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ України та Одеський юридичний інститут Харківського національного університету внутрішніх справ України. На жаль, для умовного представлення всіх регіонів України в указаному переліку не вистачає Львівського державного університету внутрішніх справ України, в цьому випадку негативну роль зіграв критерій доступності. Що стосується кількості опитуваних, то і в цьому випадку, як відомо, критерій доступності теж має певний вплив (особливо якщо враховувати не до кінця “офіційний” характер нашого дослідження). Зазначені обмеження дозволили провести опитування близько сімдесяти чоловік у кожному з указаних вище регіональних ВНЗ. Щодо Київського національного університету внутрішніх справ, то в ньому (як у найбільш потужному за рівнем підготовки працівників ОВС вищому освітньому закладі) було опитано більше ста тридцяти чоловік у двох провідних його підрозділах, які готують кадри для найважливіших напрямів діяльності органів внутрішніх справ: Навчально-науковому інституті підготовки кадрів кримінальної міліції та Навчально-науковому інституті підготовки слідчих і криміналістів, а також, з метою порівняння, до числа опитуваних було включено одну групу цивільних осіб IV курсу юридичного факультету КНУВС.

Зважаючи на вказані вище обставини, дослідники вжили максимальних зусиль для підтримання належного рівня репрезентативності вибірки. Для цього були дотримані ряд жорстких вимог, зокрема:

- опитування проводились в різних групах та на різних курсах в кожному ВНЗ (II–IV курси);
- витримувалися певні пропорції вибірки відносно загальної кількості слухачів та курсантів досліджуваних ВНЗ (квотування);
- було проведено відбракування анкет з неповними та з явно неліквідними відповідями.

Таким чином, у результаті дотримання вказаних вище вимог після попереднього опрацювання первинних результатів опитування було відібрано 312 анкет, які, на думку дослідників, за наявних умов, утворюють найбільш репрезентативну вибірку сукупність.

Перед тим як почати висвітлювати результати опрацювання першого розділу анкети, потрібно наголосити на кількох важливих аспектах змісту цієї частини дослідження.

Так, першим питанням, яке цікавило дослідників, було питання: *“Наскільки комп’ютерна техніка та глобальні мережі (зокрема Інтернет) стали необхідним атрибутом в житті слухачів та курсантів?”* Тут потрібно зазначити, що негативні відповіді (1) на запитання: *“Чи виникли б у Вас певні труднощі, якби з Вашого життя зникли б комп’ютери та інформаційно-телекомунікаційні мережі?”* підраховувалися разом з відповідями, в яких опитувані вказували невизначеність щодо вирішення зазначеного питання (1) (вказані дві категорії об’єднали в одну – категорію **“Інформаційнопасивні”**).

Другим питанням, яке поставили перед собою дослідники, було таке: *“Який відсоток слухачів та курсантів має відносно достатній рівень знань, потрібний для плідного*

використання інформаційних технологій у навчальній роботі (2)?” Відразу зауважимо, що критерій, за яким визначався цей рівень знань, був досить м’яким. Тобто можна сказати, що ті відповіді, які за вказаним критерієм не відповідали достатньому рівню знань, належали особам, які або взагалі не користувались комп’ютерною технікою та мережами, або досить рідко з нею мали справу (3) (категорії “Успішні” та “Неуспішні”).

Третє запитання, що цікавило дослідників, виглядало так: “Який відсоток слухачів та курсантів має високий рівень знань в досліджуваній сфері?” Тобто підраховувалися відповіді, які не містили помилок або мали одну несуттєву помилку (4) (категорія “Відмінники”).

І четвертим поставленим дослідниками перед собою запитанням було таке: “Який відсоток слухачів та курсантів без помилок відповіли на всі запитання щодо роботи з Інтернет (5) і який відсоток опитуваних не відповів правильно на жодне з цих питань (6)?” (категорії “Інтернет-відмінники” та “Інтернет-двісчники”). Тут знову треба зауважити, що вказані “Internet-запитання” мали початковий рівень складності. А також варто наголосити на важливості рівня знань щодо роботи в Інтернет з огляду на значення, яке надає держава побудові інформаційного суспільства в Україні [2].

Загальні результати підрахунку відповідей розміщені в таблиці 1.

Результати дослідження рівня інформаційної компетенції слухачів та курсантів ВНЗ МВС України

Таблиця 1

	Категорії опитуваних	Донецьк. юрид. інст. внутр. справ	Запорізьк. юрид. інст. внутр. справ	Одеськ. юрид. інст. внутр. справ	Київськ. нац. ун-т внутр. справ	Юрид. факульт. КНУВС	Усі ВНЗ
		<i>кількість (відсотки)</i>					
(1)	Інформаційно-пасивні	21 (35%)	7 (11,7 %)	12 (20 %)	24 (21,1 %)	4 (22,2 %)	68 (21,8 %)
(2)	Успішні	28 (46,7 %)	41 (68,3 %)	35 (58,3 %)	77 (67,5 %)	13 (72,2 %)	194 (62,2 %)
(3)	Неуспішні	32 (53,3 %)	19 (31,7 %)	25 (41,7 %)	37 (32,5 %)	5 (27,8 %)	118 (37,8 %)
(4)	Відмінники	11 (18,3 %)	7 (11,7 %)	8 (13,3 %)	36 (31,6 %)	4 (22,2 %)	66 (21,2 %)
(5)	Інтернет-відмінники	9 (15,0 %)	4 (6,7 %)	0 (0 %)	20 (17,5 %)	4 (22,2 %)	37 (11,9 %)
(6)	Інтернет-двісчники	15 (25,0 %)	7 (11,7 %)	9 (15,0 %)	22 (19,3 %)	4 (22,2 %)	57 (18,3 %)
(7)	Всього (чол.)	60 (100 %)	60 (100 %)	60 (100 %)	114 (100 %)	18 (100 %)	312 (100 %)

Виходячи з висвітлених в таблиці 1 загальних результатів першої половини дослідження, можна зробити деякі важливі висновки щодо інформаційної культури опитуваних.

Близько 22 % респондентів не усвідомлюють позитивного ефекту застосування інформаційно-телекомунікаційних технологій в життєдіяльності суспільства.

Тільки понад 62 % опитуваних мають мінімальний рівень інформаційної компетентності, з яких 34 % (21 % від загальної кількості опитуваних) досягли належного рівня.

Варто також акцентувати увагу на тому, що 18 % респондентів не мають елементарного уявлення про роботу в мережі Інтернет, і лише 12 % опитуваних виявили необхідний рівень знань в цій сфері (такі висновки щодо “Інтернет-компетентності” нам дозволяє зробити невисока складність поставлених запитань, наприклад, одне з них

виглядало так: “Чи можна за допомогою веб-сайту [//www.google.com](http://www.google.com) або [//www.rambler.ru](http://www.rambler.ru) потрапити на веб-сайт Верховної Ради України?”).

Підсумовуючи виявлені тенденції щодо інформаційної компетентності слухачів та курсантів ВНЗ МВС України, можна дійти висновку, що рівень їх володіння знаннями та навичками в роботі з інформаційно-телекомунікаційними технологіями потребує підвищення. В той же час, можливо, саме цей чинник (невисокий рівень інформаційної компетентності) є перешкодою на шляху до системного впровадження в навчальний процес інформаційно-телекомунікаційних технологій.

Саме виявленню рівня використання в навчальному процесі інформаційно-телекомунікаційних технологій був присвячений другий розділ соціологічного дослідження, перші три питання якого можна об’єднати в комплекс? покликаний з’ясувати рівень використання засобів інформатизації в проведенні навчальних (аудиторних) занять (лекцій, семінарів, практичних заходів контролю якості засвоєння навчального матеріалу), наступні ж шість запитань стосувалися рівня використання вказаних засобів у самостійній роботі слухачів і курсантів. Сумарний результат підрахунку відповідей респондентів на запитання другого розділу анкети подано в таблиці 2.

Результати дослідження рівня використання інформаційно-телекомунікаційних технологій в навчальному процесі у ВНЗ МВС України

Таблиця 2

Усі досліджувані ВНЗ (сумарний результат)		Варіант відповіді			
№	Запитання	Регулярно	Часто	Рідко	Ніколи
		<i>кількість (відсотки)</i>			
1	Чи проводилися для Вас в поточному навчальному році лекції з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій (комп’ютерів, проекторів, рідкокристалічних дощок, відеотехніки, мультимедійних засобів і т.п.)?	25 (8,0 %)	49 (15,7 %)	140 (44,9 %)	75 (24,0 %)
2	Чи проводилися для Вас у поточному навчальному році семінарські та практичні заняття з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій?	30 (9,6 %)	76 (24,4 %)	140 (44,9 %)	66 (21,1 %)
3	Чи проводилось у поточному навчальному році тестування з метою виявлення рівня Ваших знань з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій (комп’ютерів, локальної мережі, мережі Інтернет і т. п.)?	25 (8,0 %)	61 (19,6 %)	125 (40,0 %)	101 (32,4 %)
4	Чи використовуєте Ви у самостійній роботі по освоєнню навчального матеріалу мережу Інтернет?	37 (11,8 %)	101 (34,2 %)	126 (40,4 %)	48 (15,4 %)
5	Чи використовуєте Ви у самостійній роботі по освоєнню навчального матеріалу електронні посібники, електронні ділові ігри, навчальні програми і т. п.?	28 (8,9 %)	87 (27,9 %)	130 (41,7 %)	67 (21,5 %)
6	Чи користуєтесь Ви у Вашому ВНЗ під час підготовки до навчальних занять спеціально обладнаними комп’ютерною технікою класами?	15 (4,8 %)	61 (19,6 %)	108 (34,6 %)	128 (41,0 %)
7	Чи користуєтесь Ви при підготовці до навчальних занять електронним бібліографічним каталогом бібліотеки Вашого ВНЗ?	10 (3,2 %)	36 (11,5 %)	87 (27,9 %)	179 (51,0 %)
8	Чи використовуєте Ви у своїй навчальній діяльності інформацію, що міститься на веб-сайті Вашого ВНЗ?	8 (2,6 %)	29 (9,3 %)	92 (29,5 %)	183 (58,6 %)
9	Чи користуєтесь Ви у Вашому ВНЗ спеціально обладнаними для роботи в мережі Інтернет навчальними аудиторіями?	7 (2,2 %)	45 (14,4 %)	109 (34,9 %)	151 (48,5 %)

10	Всього	312 чоловік (100 %)
----	---------------	----------------------------

Представлені в перших трьох рядках таблиці 2 дані дають можливість зробити певні висновки про використання інформаційно-телекомунікаційних технологій у навчальних (аудиторних) заняттях. Так можна помітити, що понад 70% респондентів відповіли, що зазначені в перших трьох запитаннях заходи проводилися або рідко, або ніколи не проводилися. Навіть якщо врахувати ймовірні похибки, пов'язані з можливими випадками неадекватної оцінки респондентами ситуації у соціологічних опитуваннях, все таки, на нашу думку, вказаний відсоток свідчить про відносно невисокий рівень використання засобів інформатизації при проведенні навчальних (аудиторних) занять.

Що ж стосується рівня використання мережі Інтернет у самостійній роботі слухачів та курсантів, то тут ситуація трохи краща, однак більше половини опитуваних рідко використовують Інтернет у самостійній роботі, хоча наш досвід показує, що для сучасного фахівця-юриста “світова павутина” є потужним джерелом оперативної інформації з широкого кола питань. Але потрібно зважити на те, що такий стан використання мережі Інтернет опитуваними може бути наслідком їх, у цілому, досить посереднього рівня інформаційної компетентності. Ця ж причина ймовірно впливає і на невисокий рівень використання в самостійній роботі опитуваних електронних засобів навчання (електронні посібники, електронні ділові ігри, навчальні програми і т. п.) (більше 60 % рідко їх використовують або зовсім не використовують). Разом з тим, на цей показник негативний впливає такий фактор, як невелика кількість існуючих електронних навчальних засобів належної якості, що пов'язано з високими затратами кваліфікованої праці на їх створення та іншими причинами різного характеру, в тому числі й недостатнім правовим забезпеченням процесу їх створення та використання. Цей же фактор може бути однією з причин відносно невисокого рівня використання засобів інформатизації в навчальних (аудиторних) заняттях, про що йшлося вище.

Тепер перейдемо до аналізу чотирьох останніх рядків таблиці 2, у яких містяться дані про користування слухачами та курсантами комп'ютерними класами, Інтернет-класами, веб-сайтами ВНЗ та електронними бібліографічними каталогами бібліотек досліджуваних ВНЗ.

Це, на наш погляд, найцікавіша частина запитань з точки зору важливості результатів аналізу відповідей, адже їх адекватна інтерпретація може принести достовірну інформацію про стан забезпечення ВНЗ МВС України засобами інформатизації.

Та як видно з двох останніх колонок нижньої частини таблиці 2 тенденція і в цьому випадку дуже схожа з тенденцією в першій частині таблиці (більше 70 % респондентів рідко або ніколи не користуються названими в останніх запитаннях засобами інформатизації).

Але, зважаючи на непересічне значення інформації, що міститься в цій частині зібраних даних, та враховуючи певні психолого-педагогічні закономірності, ми вирішили використати ще один прийом групування та аналізу зібраного емпіричного матеріалу для більш строгого його вивчення. А саме, дослідити відповіді на останні чотири запитання тієї категорії опитуваних, яку ми умовно назвали – “Інтернет-відмінники”. Нагадаємо, що в неї потрапили анкети, в яких були безпомилкові відповіді на всі запитання щодо роботи з Інтернет і, як правило, високий рівень відповідей на інші запитання анкети. Такий підхід дозволить виключити вплив на результати дослідження фактору “інформаційної

некомпетентності”. З другого боку, є підстави вважати, що вказані анкети належать найбільш добросовісним респондентам, що, у свою чергу, теж позитивно впливає на підвищення рівня об’єктивності результату, який можна спостерігати в таблиці 3.

Поглянувши на перші чотири рядки таблиці 3, можна помітити, що середній відсоток опитуваних, які рідко або ніколи не використовують вказані у відповідних запитаннях засоби інформатизації, перевищує рівень 90 %, з яких 50 % (46 % від загальної кількості) дали відповідь: “Ніколи”.

Результати опитування категорії респондентів “Інтернет-відмінники” щодо використання інформаційно-телекомунікаційних технологій у самостійній навчальній роботі

Таблиця 3

Усі досліджувані ВНЗ (Інтернет-відмінники – сумарний результат)		Варіант відповіді			
№	Запитання	Регулярно	Часто	Рідко	Ніколи
		<i>кількість (відсотки)</i>			
1	Чи користуєтесь Ви у Вашому ВНЗ під час підготовки до навчальних занять спеціально обладнаними комп’ютерною технікою класами?	2 (5,4 %)	4 (10,8 %)	17 (45,9 %)	14 (37,8 %)
2	Чи користуєтесь Ви при підготовці до навчальних занять електронним бібліографічним каталогом бібліотеки Вашого ВНЗ?	0 (0 %)	0 (0 %)	14 (37,8 %)	23 (62,2 %)
3	Чи використовуєте Ви у своїй навчальній діяльності інформацію, що міститься на веб-сайті Вашого ВНЗ?	1 (2,7 %)	1 (2,7 %)	15 (40,5 %)	20 (54,1 %)
4	Чи користуєтесь Ви у Вашому ВНЗ спеціально обладнаними для роботи в мережі Інтернет навчальними аудиторіями?	1 (2,7 %)	5 (13,5 %)	19 (51,4 %)	12 (32,4 %)
5	Чи використовуєте Ви у самостійній роботі по освоєнню навчального матеріалу мережу Інтернет?	9 (24,4 %)	15 (40,5 %)	12 (32,4 %)	1 (2,7 %)
6	Всього	37 чоловік (100 %)			

Щоб остаточно прояснити картину, порівняємо четвертий та п’ятий рядки таблиці 3. Зокрема, можна помітити, що послідовність розташування відсотків у цих двох рядках майже обернено пропорційна. Це дає підстави стверджувати, що респонденти таки користуються мережею Інтернет у самостійній роботі (більше 64,9 % респондентів користуються Інтернет при підготовці до навчальних занять регулярно або часто), але, на жаль, не в “Інтернет-класах” їхніх ВНЗ.

Виявлені за допомогою останнього прийому тенденції, на нашу думку, свідчать про невисоку доступність “Інтернет-класів” для слухачів та курсантів або про можливу їх відсутність у деяких ВНЗ МВС України. За аналогією цей висновок можна поширити і на причину низького рівня використання комп’ютерних класів.

Тут варто звернути увагу, ще й на таку особливість, що, незважаючи на виявлені обставини, рівень використання мережі Інтернет категорією “Інтернет-відмінники” на третину вищий, ніж рівень використання мережі Інтернет всіма іншими респондентами (64,9 % проти 41,5 % – ті, що використовують глобальну мережу “регулярно” та “часто”).

Що ж стосується наявних тенденцій використання електронного бібліографічного каталогу та веб-сайта досліджуваних ВНЗ, то їх першочерговою причиною, поряд із зазначеними вище можливими причинами, вбачається недосконалість електронних

каталогів та низька релевантність розміщеної на веб-сайтах ВНЗ інформації відносно навчальних потреб слухачів і курсантів.

Таким чином, проаналізувавши рівень використання в навчальному процесі інформаційно-телекомунікаційних технологій, ми отримали певні уявлення про рівень забезпечення засобами інформатизації навчального процесу у ВНЗ МВС України, тобто отримали більш-менш адекватну відповідь на запитання: “Чи створені у відомчих ВНЗ відповідні умови, що сприяють використанню в навчальній роботі слухачів і курсантів інформаційно-телекомунікаційних технологій?” Адже створення саме цих умов є метою процесу інформатизації як такого.

Іншими словами, опрацювавши отримані емпіричні дані, можна дійти висновку про необхідність чи непотрібність корекції перебігу процесу інформатизації системи ВНЗ МВС України.

Як показав аналіз отриманих емпіричних даних, рівень володіння знаннями та навичками в роботі з інформаційно-телекомунікаційними технологіями слухачів та курсантів ВНЗ МВС України потребує підвищення, так само як і рівень використання в навчальному процесі інформаційно-телекомунікаційних технологій, що дає підстави для вжиття адекватних заходів, у тому числі й організаційно-правового характеру щодо створення необхідних умов для впровадження в навчальний процес ВНЗ МВС України інформаційно-телекомунікаційних технологій.

Із вищезазначеного можна зробити і важливий теоретичний висновок, а саме: формування інформаційної компетентності слухачького та викладацького загалу, та забезпечення навчального процесу засобами інформатизації (яке включає економічну, науково-технічну, організаційну та інші його складові) є взаємопов'язаними та взаємодоповнюваними процесами в складі інформатизації системи ВНЗ МВС України.

Насамкінець зауважимо, що цей висновок підтверджує думку авторів дослідження [3, с. 106] про те, що процес формування інформаційної культури членів суспільства, тобто освітній процес, є необхідною і вкрай важливою складовою складного процесу інформатизації суспільства. Це зумовлює необхідність забезпечення належного рівня освітнього процесу при здійсненні інформатизації будь-якої сфери діяльності людини, в тому числі інформатизації навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС України.

Використана література

1. О.М. Луганський Обґрунтування цільових проектів інформатизації вищих навчальних закладів МВС України // www.univd.edu.Ua/index.php?id=285&lan=ukr.
2. Закон України “ Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст. 102.
3. Шевчук Р.М. Сутність та зміст поняття “інформатизація” в інформаційно-правовій сфері // Право України. – 2006. – № 11. – С.103-108.

~~~~~ * * * ~~~~~